

ایزو ضد رشوه چیست چه کاربردی دارد

حمزه جلالی مدرس دانشگاه و تحلیل گر اقتصادی: برای جلوگیری از رشوه خواری و به عبارت خودمانی شیرینی گرفتن که در بین اکثر کارمندان در سطح جهان در رده های بالا تا پایین مدیریتی در چند سال اخیر بشدت رواج پیدا کرده است. در ایران تعدادی از وابستگان بعضی از مسئولین قوه مجریه و قوه قضائیه دچار رشوه های کلان شدند تا جائیکه مسئول خلع شده علنا در دادگاه عنوان میکند فلانی رفیق من هست اگر بخواهم تمام لواصانات را به نام من بزنه میزنه و یا یک جوان در جایگاه معاونت ارزی قرار میگیرد و با اشاره بعضی از مسئولین ارزها را از کشور خارج و خزانه را خالی کردند ، در این راستا استاندارد مدیریت جدیدی بنام ایزو ۳۷۰۰۱ ضد رشوه رایج شده است ، تا اقتصاد جامعه دچار خسران نشود.

سوالی که پیش می آید این است که تفاوت این ایزو با مدیریت کیفیت iso9001 چیست ؟

ابتدا مختصری در خصوص ایزو ۹۰۰۱: این استاندارد مدیریتی ، میزان اثربخشی سیستم ، از سازمانی به سازمان دیگر متفاوت است. برخی از شاخصهایی که با استفاده از آن اثر بخشی را تعیین کرده عبارتند از: - کاهش تعداد شکایات مشتری- افزایش درصد رضایت مشتری- کاهش ضایعات و دوباره کاری - افزایش بهره وری نیروی انسانی- یکنواختی در کیفیت محصول.

استاندارد جدید برای جلوگیری از اپیدیمی شدن رشوه خواری در سطح مدیران بالا، مدیران میانی و مدیران اجرایی(عملیاتی) تحت عنوان iso37001 که مقر آن در انگلستان است ابداع شد . در ایران هم اگر بخواهیم اجرایی شود ، دولت و مجلس محترم تمام دستگاهها را ملزم کنند که ایزو ۳۷۰۰۱ را در سازمان خودشان اجرای کنند . و گواهی نامه آنرا در کنار گواهی نامه ایزو ۹۰۰۱ قرار دهند تا ارباب رجوع در مواجه با دریافت رشوه از سوی کارمندی و یا مدیری و یا اختلاس در ادارات ، نهاد صادر کننده ایزو ۳۷۰۰۱ را مطلع و آن لغو گردد و فرد خاطی تحت پیگرد قانونی قرار گیرد .

الف) ابتدا مختصری در خصوص مدیریت کیفیت iso9001: همانطور که میدانیم ، یکی از پرکاربردترین استانداردهایی که در تمام دنیا از محبوبیت برخوردار است، استاندارد سیستم مدیریت کیفیت یا همان ایزو ۹۰۰۱ است که به سرعت در تمام شرکتها و ادارات و بعضا کارخانجات بخاطر کلاس کار و افتخار به اینکه دارای یک گواهینامه معتبر جهانی مدیریت هستند، آنرا در یک قاب شیشه ای شکل در اتاق مدیر و در جاهایی که در دید ارباب رجوع باشد، قراردادند اهمیت و ضرورت مدیریت کیفیت در سازمانها به ویژه دستگاههای دولتی کشور از آنجا ناشی میشود که در طراحی سازمانها، همواره ضعفها، چالشها و نارساییهای وجود دارد که مدیر به عنوان یک عامل قوی و اطمینان بخش خصوصا در محیط متغیر و پیچیده کنونی با وجود تغییرات سریع و ناپایدار میتواند در حفظ ثبات سازمان، نقش اساسی و کلیدی داشته باشد علی رغم استمرار آموزش شرکتهای صادر کننده ایزو داخلی و افزایش کیفیت سیستم اداری شبکه ای با ایجاد فایلهایی برای هر کارمند عملیاتی و ارتباط آن از طریق سیستم با مدیر، باز شاهد نارسایی در سیستم از نظر اجرا و عملیات هستیم با بررسیهای انجام گرفته مشاهده شده به دلایل ذیل سیستم آنچنان باید و شاید کار نمیکند و بعضا دچار بحران میگردد :

(۱) دریافت رشوه از ارباب رجوع

(۲) اختلاس در اموال دولتی که دست یک عده ای خاص است مخصوصا نهادهای مالی و اعتباری

(۳) پارتی بازی علاوه بر دریافت رشوه ریشه یابی فامیلی و قبیله ای و دینی و ...

(۴) رانت خواری ، کم کاری ، عدم بهره وری

برای حل مسائل و مشکلات اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و زیست محیطی کشور، مهمترین عامل مدیریت صحیح و کارآمد در تمامی زمینه هاست .

ب) در خصوص ایزو ۳۷۰۰۱ و ۳۷۰۰۲ استاندارد بهره برداری ، نگهداری و بهبود مستمر سیستم مدیریت ضد رشوه خواری است (ABMs). راهنمایی در مورد اقدامات و رویکردهایی است که سازمانها می توانند برای رعایت الزامات این استاندارد را انجام دهند.

این استاندارد سیستم مدیریت توسط کمیته پروژه ISO / PC 278 ، سیستم های مدیریت ضد رشوه تهیه شده است. اخیراً ، کمیته فنی ISO TC 309 / حاکمیت سازمانها ایجاد شده است و نگهداری و توسعه آینده ISO 37001 توسط اعضای این کمیته انجام خواهد شد. یک سیستم مدیریت ضد رشوه با ایجاد رویه ها ، سیاست ها و کنترل هایی که به پرورش فرهنگ یکپارچگی ، شفافیت و انطباق حمایت میکند ، به سازمان ها در مبارزه با رشوه خواری کمک می کند بعلاوه ، ISO 37001 به طور خاص به کلاهبرداری ، کارتل ، پولشویی یا سایر فعالیتهای مربوط به اقدامات فاسد پرداخته نمی شود. سیستم مدیریت ضد رشوه می تواند یک سیستم مستقل باشد یا در یک سیستم مدیریتی از قبل پیاده سازی شده مانند سیستم مدیریت کیفیت ISO 9001 ادغام شود. یک سازمان می تواند سیستم مدیریت ضد رشوه را به عنوان بخشی از سیستم های دیگر پیاده سازی کند ،

ج) یک سازمان اعم از تولیدی یا خدماتی می تواند گواهینامه چندین استاندارد مدیریتی را دریافت کند و با دریافت این گواهی نامه ها می توان تغییراتی را در آن سازمان شاهد بود، ولی نباید انتظار معجزه داشت چرا که بهبود سازمان به عوامل بسیار دیگری مانند تجهیزات و ماشین آلات، تکنولوژی و دانش فنی و سرمایه و مدیریت بکار گیری نیروی انسانی و ابزار ... بستگی دارد.

د) یکی از عناصر اصلی حاکمیت مناسب سازمانی، وجود روشی مطمئن و محرمانه برای گزارش تخلفات اداری است. استاندارد آتی ایزو ۳۷۰۰۲، سیستمهای مدیریت افشاگری- دستورالعملها، دستور کاری را برای اجرا، مدیریت، ارزیابی و بهبود سیستم مدیریت موثر و قدرتمند افشاگری ارائه می دهد. این استاندارد مختص به یک بخش خاص نیست و می تواند در تمامی سازمانها با ابعاد مختلف، شرکتهای کوچک و متوسط و همچنین سازمانهایی که فعالیت بین المللی دارند، به کارگرفته شود.

این استانداردها مکمل استاندارد ایزو ۳۷۰۰۱، سیستم های مدیریت ضد رشوه خواری- الزامات با راهنمایی کاربردی، می باشند که به سازمانها در مبارزه با رشوه کمک می کنند. بر اساس گفته رئیس کمیته فنی تدوین این استانداردهای جدید، انتشار استاندارد ایزو ۳۷۰۰۱ در سال ۲۰۱۶، گام بزرگی در جهت ارائه راهنمایی توافق شده بین المللی برای مدیریت و کاهش رشوه خواری بود. "مجموع این استانداردهای جدید بین المللی، سهم قابل ملاحظه ای در مبارزه با فساد در سراسر جهان خواهد داشت.

منبع: کاوش نیوز